ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ୍ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ

Vedic Literature of Ancient India

ଉପନିଷଦ

(ଉପନିଷତ୍)

Upanishad / उपनिषत्

୧୦୮ ଉପନିଷଦ (ଭାଗ – ୩)

108 Upanishad (Vol – 3)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଉପଦେଷ୍ଟା

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର

ସଂପାଦକ, ହିନ୍ଦୁ ମହାସଭା, ଓଡ଼ିଶା ଶାଖା

ବେଦ ଉପନିଷଦ

ଉପନିଷଦ ଗୁଡିକ 'ବେଦ ଯୁଗ'ର ଶେଷ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ଉପନିଷଦ 'ଷଦ' ଶବ୍ଦରୁ ଆସିଅଛି, ଷଦ ଅର୍ଥାତ 'ବସିବା', ଏଥିରେ ପୂର୍ବରେ 'ଉପ' ଓ 'ନି' କୁ ଯୋଡା ଯାଇଛି । ଅର୍ଥାତ 'ଉପ' ର ଅର୍ଥ ପାଖରେ , 'ନି' ର ଅର୍ଥ ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ, ତେଣୁ ଉପ-ନି-ଷଦ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଲା, ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସିବା, ଅର୍ଥାତ ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ପଣ ସହିତ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସି ବେଦର ଶେଷ ଭାଗ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବା । **ଉପନିଷଦ**କୁ ବେଦର **ଚତୁର୍ଥ ସ୍ତର** ବା ଅଂଶ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଯେହେତୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡିକ ବେଦର ଅନ୍ତ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ଏହାକୁ '**ବେଦାନ୍ତ**' ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଅଧିକାଂଶ ଉପନିଷଦ ଗୁଡିକର ବିଷୟବସ୍ତୁ '**ଆତ୍ମବିଦ୍ୟା** ଓ '**ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା** ଉପରେ ଆଧାରିତ । ଏହାକୁ ଅନେକ ଗବେଷକ ବା ପଣ୍ଡିତ ବା ଜ୍ଞାନୀମାନେ ଅନେକ ଆଖ୍ୟା ଦେଇଛନ୍ତି ଯଥା – 'ଆଦି ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ' ଏହାକୁ 'ଆତ୍ମ ଓ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା' କହିଛନ୍ତି, 'ମାକ୍ସ ମୁଲ୍ଲେର୍' ଓ 'ପାଉଲ୍ ଦେଉସାନ୍' ଏହାକୁ 'ଗୁପ୍ତ ଶିକ୍ଷା', ଓ 'ପାଟ୍ରିକ୍ ଓଲିଭେଲ୍ଲେ' 'ଲୁକ୍କାୟିତ ଅର୍ଥ', ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ।

ଏହା କୁହାଯାଏ ଯେ, ଯେଉଁ ଶିଷ୍ୟ ମାନଙ୍କର ଚରିତ୍ର, ଶିକ୍ଷା ଓ ଗୁରୁଭକ୍ତି ଠିକ ରହୁଥିଲା, ସେଇମାନଙ୍କୁ କେବଳ ଉପନିଷଦ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳୁଥିଲା । ସେଇଥିପାଇଁ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କୁ "**ଗୁପ୍ତ ବିଦ୍ୟା**" କୁହାଯାଏ ।

ଇତିହାସକାର ଓ ଗବେଷକ ମାନଙ୍କ ଅନୁସାରେ ବେଦରେ ସମୁଦାୟ **୧୦୮**ଟି ଉପନିଷଦ ଅଛି । ଏହିସବୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡିକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦ ଅଧୀନରେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଓ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଅନୁସାରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ବିଭକ୍ତିକରଣର ପଦ୍ଧତି ଗୁଡିକ ହେଲେ - **ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ**, ଓ **ଯୋଗ** । ଅର୍ଥାତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦର ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ, ଓ ଯୋଗ ଉପନିଷଦ ଗୁଡିକ ଅଛି । (ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଟେବୁଲରେ ଏହାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତକରଣ ପାଇ ପାରିବେ)

ଏସବୁ ଉପନିଷଦ ଭିତରୁ **ଦଶୋପନିଷଦ,** ଅର୍ଥାତ ୧୦ଟି ଉପନିଷଦକୁ 'ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ' ଭାବରେ ମାନନ୍ତି, ଏଥିରେ, ପରେ ଆଉ ୩ଟି ଉପନିଷଦ ଯୋଗ କରାଯାଇ ଏହାକୁ ୧୩ଟି କରିଦିଆଗଲା । ତେଣୁ **୧୩ଟି ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ**, ସେଗୁଡିକ ହେଲେ - (ଦଶୋପନିଷଦ) - ଇଶ, କେନ, କଠ, ପ୍ରଶ୍ନ, ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଐତରେୟ, ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ ଓ ବୃହଦାରଣ୍ୟକ, (ଅତିରିକ୍ତ) - କୌଷୀତକି, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର ଓ ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ ।

ବେଦ - ଉପନିଷଦ ସଂଗଠନ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ନ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଋଗ୍ ବେଦ	୧୦	ଐତରେୟ, କୌଷୀତକି	ଆତ୍ମବୋଧ, ମୁଦ୍ଗଲ	ନିର୍ବାଣ	ତ୍ରିପୁରା, ସୌଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମୀ, ବହ୍ବୃଚ,	-	ଅକ୍ଷମାଳିକା	ନାଦବିନ୍ଦୁ
ସାମବେଦ	୧୬	ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ, କେନ	ବଜ୍ରସୂଚୀ, ମହା, ସାବିତ୍ରୀ,	ଆରୁଣେୟ, ମୈତ୍ରେୟ, ସଂନ୍ୟାସ, କୁଣ୍ଡିକା	-	ବାସୁଦେବ, ଅବ୍ୟକ୍ତ	ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଜାବାଲ, ଜବାଲି	ଯୋଗଚୂଡାମଣି, ଦର୍ଶନ
କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ	୩୨	କଠ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର, ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ,	ସର୍ବସାର, ଶୁକରହସ୍ୟ, ସ୍କନ୍ଦ, ଗର୍ଭ, ଶାରୀରକ, ଏକାକ୍ଷର, ଅକ୍ଷି	ବ୍ରହ୍ମ, ଅବଧୂତ, କଠଶ୍ରୁତି	ସରସ୍ୱତୀ ରହସ୍ୟ	ନାରାୟଣ, କଳି ସନ୍ତରଣ	କୈବଲ୍ୟ, କାଳାଗ୍ନି ରୁଦ୍ର, ଦକ୍ଷିଣାମୂର୍ତି, ରୁଦ୍ରହୃଦୟ, ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମ	ଅମୃତବିନ୍ଦୁ, ତେଜୋବିନ୍ଦୁ, ଅମୃତନାଦ, କ୍ଷୁରିକା, ଧ୍ୟାନବିନ୍ଦୁ, ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା, ଯୋଗତତ୍ତ୍ୱ, ଯୋଗଶିଖା, ଯୋଗକୁଣ୍ଡଳିନୀ, ବରାହ
ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ	୧୮	ଈଶ, ବୃହଦାରଣ୍ୟକ	ସୁବାଲ, ମନ୍ତ୍ରିକ, ନିରାଲମ୍ବ, ପୈଙ୍ଗଲ, ଅଧ୍ୟାତ୍ମ, ମୁକ୍ତିକା	ଜାବାଲ, ଭିକ୍ଷୁକ, ତୁରୀୟାତୀତ ଅବଧୂତ, ୟାଜ୍ଞବଲ୍କ୍ୟ, ଶାଟ୍‌-ୟାୟନୀୟ,	-	ତାରସାର	-	ଅଦ୍‌-ଵୟ ତାରକ, ହଂସ, ତ୍ରିଶିଖ-ବ୍ରାହ୍ମଣ, ମଣ୍ଡଳ-ବ୍ରାହ୍ମଣ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ନ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଅଥର୍ବ ବେଦ	୩୨	ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ପ୍ରଶ୍ନ,	ଆତ୍ମା, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ପ୍ରାଣାଗ୍ନିହୋତ୍ର	ଆଶ୍ରମ, ନାରଦପରିବ୍ରାଜକ, ପରମହଂସ, ପରମହଂସ ପରିବ୍ରଜକ, ପରଂବ୍ରହ୍ମ,	ସୀତା, ଦେବୀ, ତ୍ରିପୁରାତାପିନୀ, ଭାବନ	ନୃସିଂହ ତାପନୀୟ, ମହାନାରାୟଣ, ରାମ ରହସ୍ୟ, ରାମ ତାପନୀୟ, ଗୋପାଳ-ତାପନୀ, କୃଷ୍ଣ, ହୟଗ୍ରୀବ, ଦତ୍ତାତ୍ରେୟ, ଗରୁଡ଼	ଅଥର୍ବସିରସ୍, ଅଥର୍ବଶିଖା, ବୃହଜ୍ଜାବାଲ, ଶରଭ, ଭସ୍ମଜାବାଲ, ଗଣପତ୍ୟର୍ଥବ ଶୀର୍ଷ	ଶାଣ୍ଡିଲ୍ୟ, ପଶୁପତିବ୍ରହ୍ମ, ମହାବାକ୍ୟ
ସର୍ବମୋଟ	୧୦୮	୧୩	୨୧	୧୯	୮	୧୪	୧୩	୨୦

ପ୍ରୀୟ ପାଠକ,

ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରୁ ଉପଲବ୍ଧ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାମାନ୍ୟ ଅନ୍ତର ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ, ଏହା ଭୁଲ୍ କିମ୍ବା ତୃଟିଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ, ଏହା କେବଳ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସଂସ୍କରଣ ଅଟେ । ଏହି ଉପନିଷଦ ସଂସ୍କରଣରେ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ପ୍ରକାଶିତ "ଈଶାଦି ବିଂଶୋତ୍ତରଶତୋପନିଷଦଃ" ପୁସ୍ତକ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ।

ଆମ ଜ୍ଞାନ ଅବଧିରେ, ଧ୍ୟାନ ପୂର୍ବକ ସମସ୍ତ ସାବଧାନ, ଓ ଯତ୍ନର ସହିତ ଓଡିଆରେ ରୂପାନ୍ତର କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଭୁଲ୍ ବା ତୃଟି ରହିଥାଇପାରେ, ଯଦି କିଛି ତୃଟି ରହିଯାଇଥାଏ, ତାହା ସଂପାଦକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚରକୁ ଆଣିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ଆଶାକରୁଛି, ଏହା ସମସ୍ତ ଓଡିଆ ଭାଷା ଭାଷୀ ଜ୍ଞାନଲିପ୍ସୁ ଜନମାନଙ୍କ କାମରେ ଆସିବ ଓ ଏହାକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ, ତଥା ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚାଇ ଭାରତର ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ବଜାୟ ରଖିବେ ।

ତାରିଖ - ୧୦.୦୯.୨୦୨୧

ଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

ସଂସାରଫଳ, ପଚାମୁଣ୍ଡାଇ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡା, ଓଡିଶା

ସନ୍ନ୍ୟାସ ଉପନିଷଦ

(Sannyasa Upanishad)

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ଆରୁଣିକ ଉପନିଷଦ

(Arunikopanisat / Arunika Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ

ପୋଡାମାରି ଗଡ, ସାନଖେମୁଣ୍ଡି,

ଗଞ୍ଜାମ, ଓଡିଶା

sesanirbhaya@gmail.com

ଆରୁଣିକୋପନିଷତ୍ / ଆରୁଣିକ ଉପନିଷଦ / ଆରୁଣେୟ ଉପନିଷଦ

।। ଅଥ ଆରୁଣିକୋପନିଷତ୍ ।।

ଆରୁଣିକାଖ୍ୟୋପନିଷତ୍-ଖ୍ୟାତସଂନ୍ୟାସିନୋଽମଲାଃ ।
ୟତ୍-ପ୍ରବୋଧାଦ୍ୟାନ୍ତି ମୁକ୍ତିଂ ତଦ୍ରାମବ୍ରହ୍ମ ମେ ଗତିଃ ।।

ଓଁ ଆପ୍ୟାୟନ୍ତୁ ମମାଙ୍ଗାନି ବାକ୍ପ୍ରାଣଶ୍ଚକ୍ଷୁଃ ଶ୍ରୋତମଥୋ ବଲମିନ୍ଦ୍ରିୟାଣି ଚ ।
ସର୍ବାଣି ସର୍ବଂ ବ୍ରହ୍ମୋପନିଷଦଂ ମାହଂ ବ୍ରହ୍ମ ନିରାକୁର୍ୟାଂ ମା ମା ବ୍ରହ୍ମ
ନିରାକରୋଦନିରାକରଣମସ୍ତ୍ୱନିରାକରଣଂ ମେସ୍ତୁ ତଦାତ୍ମନି ନିରତେ ୟ ଉପନିଷତ୍ସୁ
ଧର୍ମାସ୍ତେ ମୟି ସନ୍ତୁ ତେ ମୟି ସନ୍ତୁ ।।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ।।

ଓଁ ଆରୁଣିଃ ପ୍ରଜାପତେର୍ଲୋକଂ ଜଗାମ । ତଂ ଗତ୍ୱୋବାଚ ।
କେନ ଭଗବନ୍-କର୍ମାଣ୍ୟଶେଷତୋ ବିସୃଜାନୀତି ।
ତଂ ହୋବାଚ ପ୍ରଜାପତିସ୍ତବ ପୁତ୍ରାନ୍ଭ୍ରାତୃନ୍ବନ୍ଧ୍ୱାଦୀଞ୍ଛିଖାଂ ୟଜ୍ଞୋପବୀତଂ ଚ ୟାଗଂ ଚ ସୂତ୍ରଂ ଚ
ସ୍ୱାଧ୍ୟାୟଂ ଚ ଭୂର୍ଲୋକଭୁବର୍ଲୋକସ୍ୱର୍ଲୋକମହର୍ଲୋକଜନଲୋକତପୋଲୋକସତ୍ୟଲୋକଂ
ଚାତଲପାତାଲବିତଲସୁତଲରସାତଲତଲାତଲମହାତଲବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡଂ ଚ ବିସର୍ଜୟେଦ୍ଦଣ୍ଡମାଚ୍ଛାଦନଂ
ଚୈବ କୌପୀନଂ ଚ ପରିଗ୍ରହେତ୍ । ଶେଷଂ ବିସୃଜେଦିତି ।। ୧ ।।

ଗୃହସ୍ଥୋ ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ ବାନପ୍ରସ୍ଥୋ ବା ଲୌକିକାଗ୍ନୀନୁଦରାଗ୍ନୌ ସମାରୋପୟେତ୍ ।
ଗାୟତ୍ରୀଂ ଚ ସ୍ୱବାଚାଗ୍ନୌ ସମାରୋପୟେଦୁପବୀତଂ ଭୂମାବପ୍ସୁ ବା ବିସୃଜେତ୍ ।
କୁଟୀଚରୋ ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ କୁଟୁମ୍ବଂ ବିସୃଜେତ୍ । ପାତ୍ରଂ ବିସୃଜେତ୍ ।
ପବିତ୍ରଂ ବିସୃଜେତ୍ । ଦଣ୍ଡାଂଶ୍ଚ ଲୌକିକାଗ୍ନୀଂଶ୍ଚ ବିସୃଜେଦିତି ହୋବାଚ ।
ଅତ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱମମନ୍ତ୍ରବଦାଚରେତ୍ । ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱଗମନଂ ବିସୃଜେତ୍ ।

Not For Commercial Use

ତ୍ରିସଂଧ୍ୟାଦୌ ସ୍ନାନମାଚରେତ୍ । ସଂଧିଂ ସମାଧାବାତ୍ମନ୍ୟାଚରେତ୍ ।
ସର୍ବେଷୁ ବେଦେଷ୍ୱାରଣ୍ୟକମାବର୍ତୟେଦୁପନିଷଦମାବର୍ତୟେଦୁପନିଷଦମାବର୍ତୟେଦିତି ।। ୨ ।।

ଖଲ୍ୱହଂ ବ୍ରହ୍ମ ସୂତ୍ରଂ ସୂଚନାତ୍ସୂତ୍ରଂ ବ୍ରହ୍ମ ସୂତ୍ରମହମେବ ବିଦ୍ୱାଂସ୍ତ୍ରିବୃତ୍ସୂତ୍ରଂ ତ୍ୟଜେଦ୍ୱିଦ୍ୱାନ୍ୟ
ଏବଂ ବେଦ ସଂନ୍ୟସ୍ତଂ ମୟା ସଂନ୍ୟସ୍ତଂ ମୟା ସଂନ୍ୟସ୍ତଂ ମୟେତି ତ୍ରିଃ କୃତ୍ୱାଽଭୟଂ
ସର୍ବଭୂତେଭ୍ୟୋ ମତ୍ତଃ ସର୍ବଂ ପ୍ରବର୍ତତେ ।
ସଖା ମା ଗୋପାୟୋଜଃ ସଖାୟୋଽସୀନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ବଜ୍ରୋଽସି ବାର୍ତ୍ରଘ୍ନଃ ଶର୍ମ ମେ ଭବ
ୟତ୍ପାପଂ ତନ୍ନିବାରୟେତି ।
ଅନେନ ମନ୍ତ୍ରେଣ କୃତଂ ବୈଣବଂ ଦଣ୍ଡଂ କୌପୀନଂ
ପରିଗ୍ରହେଦୌଷଧବଦଶନମାଚରେଦୌଷଧବଦଶନମାଚରେତ୍ ।
ବ୍ରହ୍ମଚର୍ୟମହିଂସା ଚାପରିଗ୍ରହଂ ଚ ସତ୍ୟଂ ଚ ୟତ୍ନେନ ହେ ରକ୍ଷତୋ୩ ହେ ରକ୍ଷତୋ୩ ହେ
ରକ୍ଷତ ଇତି ।। ୩ ।।

ଅଥାତଃ ପରମହଂସପରିବ୍ରାଜକାନାମାସନଶୟନାଦିକଂ ଭୂମୌ
ବ୍ରହ୍ମଚାରିଣାଂ ମୃତ୍ପାତ୍ରଂ ବାଽଲାବୁପାତ୍ରଂ ଦାରୁପାତ୍ରଂ ବା
କାମକ୍ରୋଧହର୍ଷରୋଷଲୋଭମୋହଦମ୍ଭଦର୍ପାସୂୟାମମତ୍ୱାହଂକାରାଦୀନପି ତ୍ୟଜେତ୍ ।
ବର୍ଷାସୁ ଧ୍ରୁବଶୀଲୋଽଷ୍ଟୌ ମାସାନେକାକୀ ୟତିଶ୍ଚରେତ୍ ଦ୍ୱାବେବ ବା ଚରେଦ୍ୱାବେବ ବା
ଚରେଦିତି ।। ୪ ।।

ଖଲୁ ବେଦାର୍ଥଂ ୟୋ ବିଦ୍ୱାନ୍-ସୋପନୟନାଦୂର୍ଧ୍ୱମେତାନି ପ୍ରାଗ୍ୱା ତ୍ୟଜେତ୍ ।
ପିତରଂ ପୁତ୍ରମଗ୍ନ୍ୟୁପବୀତଂ କର୍ମ କଲତ୍ରଂ ଚାନ୍ୟଦପୀହ ୟତୟୋ
ଭିକ୍ଷାର୍ଥଂ ଗ୍ରାମଂ ପ୍ରବିଶନ୍ତି ପାଣିପାତ୍ରମୁଦରପାତ୍ରଂ ବା ।
ଓଁ ହି ଓଁ ହି ଓଁ ହୀତ୍ୟେତଦୁପନିଷଦଂ ବିନ୍ୟସେତ୍ ।।

ଖଲ୍ୱେତଦୁପନିଷଦଂ ବିଦ୍ୱାନ୍ୟ ଏବଂ ବେଦ ପାଲାଶଂ ବୈଲ୍ୱମୌଦୁମ୍ବରଂ
ଦଣ୍ଡମଜିନଂ ମେଖଲାଂ ୟଜ୍ଞୋପବୀତଂ ଚ ତ୍ୟକ୍ତ୍ୱା ଶୂରୋ ୟ ଏବଂ ବେଦ ।

Not For Commercial Use

ତଦ୍ୱିଷ୍ଣୋଃ ପରମଂ ପଦଂ ସଦା ପଶ୍ୟନ୍ତି ସୂରୟଃ ।
ଦିବୀବ ଚକ୍ଷୁରାତତମ୍ ।
ତଦ୍ୱିପ୍ରାସୋ ବିପନ୍ୟବୋ ଜାଗୃବାଂସଃ ସମିନ୍ଧତେ ।
ବିଷ୍ଣୋର୍ୟତ୍ପରମଂ ପଦମିତି ।
ଏବଂ ନିର୍ବାଣାନୁଶାସନଂ ବେଦାନୁଶାସନଂ ବେଦାନୁଶାସନମିତି ।। ୫ ।।

ଓଁ ଆପ୍ୟାୟନ୍ତୁ ମମାଙ୍ଗାନି ବାକ୍ପ୍ରାଣଶ୍ଚକ୍ଷୁଃ ଶ୍ରୋତମଥୋ ବଲମିନ୍ଦ୍ରିୟାଣି ଚ ।
ସର୍ବାଣି ସର୍ବଂ ବ୍ରହ୍ମୋପନିଷଦଂ ମାହଂ ବ୍ରହ୍ମ ନିରାକୁର୍ୟାଂ ମା ମା ବ୍ରହ୍ମ
ନିରାକରୋଦନିରାକରଣମସ୍ତ୍ୱନିରାକରଣଂ ମେସ୍ତୁ ତଦାତ୍ମନି ନିରତେ ୟ ଉପନିଷତ୍ସୁ
ଧର୍ମାସ୍ତେ ମୟି ସନ୍ତୁ ତେ ମୟି ସନ୍ତୁ ।।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ।।

।। ଇତି ସାମବେଦୀୟାରୁଣିକୋପନିଷତ୍ସମାପ୍ତା ।।

Not For Commercial Use